

Viranomaisvalvonta broileritiloilla

Aluehallintovirasto

@AVItwiittaa

Viranomaisvalvonta tuotantoeläintiloilla

- Täydentävien ehtojen valvonta (ensi vuodesta alkaen ehdollisuus) vähintään 1% kaikista tuotantoeläintiloista (koronapandemian aikana vähemmän). [AVI ja ELY-keskus valvoo](#)
- Otantaan perustuva eläinsuojeluvalvonta eläinsuojelulain 48 §:n mukaan. Noin 3-5 % kutakin eläinlajeja kasvattavista tiloista. Eri vuosina painotettu eri eläinlajeja. [AVI](#)
- Eläinsuojelulain 39 §:n mukaiset epäilyyn perustuvat tarkastukset. [Kunta, AVI](#)
- Eläinsuojelulain 26 c §:n mukaiset tarkastukset broileritiloille kasvatustiheyden nostamisen yhteydessä. [AVI](#)
- Lääkkeiden käytön valvonta, ml. vierasainevalvonta [AVI, kunta](#)
- Eläintautivalvonta, esim. salmonellavalvonta. [Kunta, AVI](#)
- Tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta. [ELY-keskus, kunta, AVI](#)
- Sivutuotevalvonta. [Kunta, AVI](#)

“

Eläinsuojeluvalvonta broileritiloilla

Aluehallintovirasto

Säädösperusta

- Eläinsuojelulaki 247/1996
- Eläinsuojeluasetus 396/1996
- Valtioneuvoston asetus broilereiden suojelusta 375/2011
- Neuvoston direktiivi 2007/43/EY, lihantuotantoa varten pidettävien kanojen suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista

“

Eläinsuojeluvalvonta broileritiloilla

Aluehallintovirasto

Vireilletulo

- Otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset
- Kasvatustiheyden nosto
- Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset
- Kuolleisuuden ylitykset
- Jalkapohjapisteiden ylitykset
- Lihantarkastuslöydökset kuten selluliitti, vesipöhö, likaisuus

Eläinsuojelutarkastus broileritilalla

- 1) Pitopaikan yleiset vaatimukset
  - Rakenteet, tuotantotilan hygienia ja haittaeläimet
- 2) Tilavaatimukset
  - Kasvatustiheys
- 3) Eläinsuojan olosuhteet
  - Haitalliset kaasut, valaistus, lämpötila, hälytyslaitteiston toiminta, tuotantojärjestelmän kuvaus
- 4) Hyvinvoinnista huolehtiminen
  - Riittävästi pätevää henkilökuntaa, tarkastaminen vähintään kahdesti päivässä, riittävän aikainen karsinta, lopetustaito, eläinten puhtaus
- 5) Ruokinta ja juotto
  - Riittävästi rehua, jatkuvasti puhdasta vettä

Aluehallintovirasto

Kuva: suomibroileri.fi/fi/kuvapankki

Tarkastuksen aikana

- Tarkastukset pyritään tekemään ennalta ilmoittamatta
- Aluksi esittäydytään ja kerrotaan miksi ja millainen tarkastus tehdään
- Tarkastetaan kaikki kasvatusosastot ja niissä olevat eläimet
- Tehdään mittauksia: Hallin pinta-ala, CO₂, NH₃, valaistus
- Käydään läpi tuotantojärjestelmän kuvaus, kasvatustiheydet, kuolleisuuskirjanpito
- Dokumentoidaan havainnot, voidaan ottaa valokuvia
- Täytetään otantaeläinsuojelutarkastuslomake
- Pyritään kertomaan havaituista epäkohdista suullisesti jo tarkastuksen aikana
- Kysellään paljon ja keskustellaan havainnoista sekä niihin vaikuttavista asioista sekä vastailaan mahdollisiin kysymyksiin
- Tarkastuksen kohteella on velvollisuus avustaa tarkastuksessa
- Tilalle jätetään tiedote tehdyistä tarkastuksista ja tarkastajan yhteystiedot

Tarkastuksen jälkeen

- Tarkastuskertomus, josta käyvät ilmi havainnot
    - Toimitetaan asiakkaalle yleensä jälkikäteen, joko postissa tai asiakkaan luvalla sähköpostissa
    - Voi sisältää liitteitä kuten kuvaliite
    - Mahdollisesti myös ohjeistusta, vaikka lainsäädäntöä olisi noudatettu (Eläinsuojelulain 40 §:n mukaiset neuvot).
    - Pyrkimys selkeään kieleen mutta samalla yksityiskohtaiseen ja riittävän kattavaan dokumentaatioon
- Mikäli tarkastuksella ei havaittu epäkohtia, asia päättyy tähän.
- Mikäli tarkastuksella havaittiin epäkohtia, asia etenee kuulemiseen.

Kuuleminen

- Eläinsuojelulain 45 §:n ja hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi
  - Suullinen tai kirjallinen, asian laajuudesta ja laadusta riippuen
  - Poikkeuksena eläinsuojelulain 44 §:n mukaiset kiiretoimenpiteet, joihin voidaan ryhtyä kuulematta, mikäli asianosainen ei ole välittömästi tavoitettavissa.
- Kuulemisessa voi antaa selvityksen tai arvion tilanteeseen johtaneista syistä sekä esittää mahdollisesti tehtyjä ja/tai suunniteltuja toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi korjausaikatauluineen
- Kuulemiseen kannattaa vastata!

Eläinsuojeluasian jatko

- Jos asiakkaan antaman selvityksen perusteella epäkohdat on todistettavasti korjattu, eläinsuojeluasian käsittely voidaan päättää.
- Mikäli ei, eläinsuojelulain 42 §:n mukaiset määräykset ja kiellot.
- Ei vastinetta → Eläinsuojelulain 42 §:n mukaiset määräykset ja kiellot.

- Päätökset, joilla määräyksiä tai kielloja annetaan, on toimitettava asiakkaalle todisteellisesti,
  - Yleensä saantitodistuksella.
  - Voidaan käyttää myös haastemiestä ja/tai yleistiedoksiantoja tai viedä itse asiakkaalle.
- Päätöksistä voi valittaa valitusosoituksen mukaisesti hallinto-oikeuteen.
  - Mahdollisesta valituksesta huolimatta eläinsuojeluprosessi tilalla jatkuu esim. uusintatarkastukset hoidetaan ja tarvittaviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä, mikäli tarvetta ilmenee tai tilanne muuttuu.

Uusintatarkastus

- Mikäli kaikki on kunnossa eli määräyksiä tai kieltoja on noudatettu, eläinsuojeluasian käsittely päättyy sillä erää.
- Mikäli määräyksiä ja kieltoja ei ole noudatettu määräajan umpeuduttua
  - määräykset jäävät voimaan ja valvonta jatkuu
  - tarvittaessa eläinsuojelulain 44 §:n mukaiset kiiretoimenpiteet harkintaan?
  - eläinsuojelulain 43 §:n mukainen uhkasakko harkintaan?

Yleisimmät eläinsuojeluongelmat broileritiloilla

- Kasvatustiheyden ylitykset/ylitäyttö
- Puutteellinen valaistus
- Huonolaatuinen pehku > jalkapohjatulehdus
- Lopetustaito puutteellinen
- Kohonnut kuolleisuus
- Ilmanvaihtokoneiston pettäminen, hellekuolemat

Laiminlyöntien seuraukset

- Jos eläinsuojelulainsäädännön rikkominen kohdistuu täydentävien ehtojen piiriin kuuluvaan kohtaan, valvonta voi johtaa täydentävien ehtojen laajennukseen ja sitä kautta taloudelliseen menetykseen.
- Eläinsuojelulain 63 §:n mukaan valvontaviranomaisen on viipymättä ilmoitettava poliisille havaituista epäkohdista

Täydentävien ehtojen (TE) valvonta

- Täydentävät ehdot ovat joukko vaatimuksia, joiden noudattaminen on useimpien viljelijätukien maksamisen ehtona
  - Vaatimukset ovat tarkastushetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä

Lisätietoa:

<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/taydentavien-ehtojen-valvontaohjeet/>

- Säädösperusta

- Neuvoston ja parlamentin asetus 1306/2013, Komission delegoitu asetus 640/2014 ja Komission täytäntöönpanoasetus 809/2014 → velvoite jäsenmaalle järjestää TE-tarkastuksia
- Maataloustukien toimeenpanolaki 192/2013 → kansallinen vaatimus

Valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta 7/2015 muut.124/2018

Täydentävien ehtojen valvonta

- Valvonta **maataloustoimintaan** liittyvää
- Jos tilan eläimiä ei kasvateta tai pidetä maataloustarkoituksessa, **ei** täydentävien ehtojen valvontaa kohdisteta näihin, paitsi jos ne ovat alkuperäisrotujen kasvatusohjelmassa
- Kaikki **maataloustarkoituksessa** pidettävät ja kasvatetut tuotantoeläimet valvotaan, vaikka eläimistä ei olisi haettu maataloustukia

Aluehallintovirasto

Kuva: Sini Merikallio - Flickr

Broilereiden hyvinvoinnin TE-vaatimukset

- Pitopaikan yleiset vaatimukset

Pitopaikan rakennukset ja laitteet ovat hyvässä kunnossa ja eläimille turvallisia

Materiaalit, joiden kanssa broilerit pääsevät kosketuksiin, ovat turvallisia, puhdistettavissa perusteellisesti ja desinfioitavissa

Eläinsuojan lattiat ovat sellaiset, että niistä ei aiheudu broilereille vahinkoa

- Tilavaatimukset

Kasvatusosastoissa käytetty kasvatustiheys ei ylitä niille sallittua tiheyttä

Ulkotarha on turvallinen ja pysyy sopivan kuivana

Ulkotarhan aidat ovat broilereille sopivasta materiaalista, turvallisia sekä hyvässä kunnossa

Broilerit pääsevät suojaan epäsuotuisilta sääoloilta

Ulkona pidettävien eläinten eristämistä ja hoitoa varten on asianmukaiset tilat

Broilereiden hyvinvoinnin TE-vaatimukset

- Eläinsuojan olosuhteet

- Lämpötila on broilereille sopiva

- Ilmanlaatu ja ilman kosteus ovat broilereille sopivat

- Koneellisen ilmanvaihdon toimivuus tarkastetaan päivittäin

- Laitteiston häiriön varalta on käytössä varajärjestelmä

- Käytössä on hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen laitteiston häiriötilanteessa

- Hälytysjärjestelmän toimivuus testataan säännöllisesti

- Tarvittaessa käytössä on sähköntuotannon varajärjestelmä

- Valaistus on broilereille sopiva sekä riittävä eläinten asianmukaiseen tarkastamiseen ja hoitamiseen

Broilereiden hyvinvoinnin TE-vaatimukset

● Hyvinvoinnista huolehtiminen

Tilalla on riittävästi pätevää henkilökuntaa. Broilereiden omistajan on ohjeistettava eläinten hoitajia eläinten hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Broilerit tarkastetaan vähintään kaksi kertaa päivässä

Sairastuneista ja vahingoittuneista broilereista huolehditaan asianmukaisesti

Lääkinnällisestä hoidosta pidetään kirjaa

Tilalla kuolleiden broilereiden lukumäärästä pidetään kirjaa

Kipua aiheuttava toimenpide suoritettu vain sallituista syistä

● Ruokinta ja juotto

Broilerit saavat riittävästi niille sopivaa rehua

Ruokintalaitteet ovat kaikkien eläinten ulottuvilla

Broilereiden saatavilla on jatkuvasti juomavettä

Ruokinta- ja juottolaitteistojen toimivuus tarkastetaan päivittäin

Ruokinta- ja juottolaitteistojen häiriöiden varalta on käytettävissä varajärjestelmä

Rehu ja juomavesi pysyvät puhtaina

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia (TE)

- Elintarvikkeiden jäljitettävyys (parvikirjanpito)
- Jätteiden ja vaarallisten aineiden varastointi
  - elintarvikkeiden saastumisen näkökulmasta, mm. raatojen ja jätteiden käsittely
- Elintarvikkeista ihmisiin siirtyvien tartuntatautiin kulkeutumisen ja leviämisen estäminen (salmonella, kampylobakteeri)
- Elintarvikkeiden tuotantoon liittyvistä ihmisten terveyden merkityksellisten tutkimusten tuloksista pidetään kirjaa
  - salmonellavalvontaohjelma, broilereiden kampylobakteerivalvonta
  - eläinten teurastiedot, muut alkutuotantopaikalla elintarvikelainsäädännön nojalla tehdyt tarkastukset
  - valvonnassa katsotaan viimeisen vuoden tietoja, kirjanpidon säilytys

Jos täydentävien ehtojen vaatimuksissa todetaan laiminlyöntejä

- Läänineläinlääkäri antaa ehdotuksen mahdollisesta tukisanktiosta ELY-keskuksen täydentävien ehtojen koordinaattorille, joka kokoaa kaikki tilalle ko. vuonna tehdyt tarkastukset yhteen ja vahvistaa lopulliset sanktioprosentit → kunnan maatalousviranomaisen tekee lopullisen valituskelpoisen päätöksen
- Laiminlyönnin osalta arvioidaan laajuus, kesto ja vakavuus
  - Varhainen varoitus
  - 1-5 % sanktioehdotus, tavallinen laiminlyönti 3 %
  - Tahallisuudesta jopa 20-100%
  - Arvioidaan myös mahdollinen toistuvuus
- Tuottajaa kuullaan kirjallisesti AVIn sanktioehdotuksesta -> mahdollisuus vaikuttaa lopulliseen ehdotukseen antamalla vastine
- Ylivoimaisesta esteestä (esim. sairastuminen) tulee ilmoittaa maaseutuviranomaiselle 15 työpäivän aikana

Kiitos!

<https://suomibroileri.fi/fi/kuvapankki>

Aluehallintovirasto